

אי-כנס

סדנאות ומרחבי שיח בחברה הישראלית

יום שלישי, ח בטבת תשע"ח, 26 בדצמבר 2017

קרית האוניברסיטה הפתוחה, רעננה

1 תיאטרון ככלי לשינוי חברתי: איך תיאטרון רב־תרבותי לילדים ולנוער יכול להוות גורם מתווך ומגשר בין תרבויות? (אולם צ"יס)

נורמן עיסא, גדעונה רז
 עמותת **אלמינא**, הפועלת למען קירוב לבבות וחיים משותפים דרך חוויה של תאטרון ויצירה, תציג את תפיסת העשייה של התיאטרון ככלי לשינוי חברתי, ושל חוויה תיאטרונית משמעותית כמנוף לשינוי תפיסתי על "האחר" ממני.
 בסדנה יספרו נורמן עיסא וגדעונה רז על הרעיון והחזון של אלמינא באמצעות הקרנת קליפים מתוך הצגות נבחרות וניהול דיון ושיח בעקבות כך.

להרכיב משקפיים: פסיכולוגיה חברתית בעיצוב החינוך לשתופות (אולם צ"יס)

שמרית ברדה, ראש תחום חינוך; **יוסי חסון**, פסיכולוג חברתי בצוות חינוך המרכז היישומי לפסיכולוגיה של שינוי חברתי, הבינתחומי הרצליה
 כבני אנוש החיים במרחב שבו קיימות קבוצות חברתיות שונות, אנחנו פועלים גם לאור הטיות שמוחנו מייצר. הטיות אלו עלולות להעצים תופעות של העדפת הקבוצה שלנו, ובתוך כך לייצר הקצנה, דעות קדומות כלפי האחר ולהעצים את הפילוג בין חלקי החברה.
 בסדנה, שבהובלת המרכז היישומי של הבינתחומי הרצליה, יודגם שימוש בידע העדכני בפסיכולוגיה של יחסים בין קבוצות, ותרומתו לפריצת דרך חברתית באמצעות המשקפיים הפסיכולוגיים. הסדנה תחשוף כלים מבוססי ידע ומחקר אשר מיושמים בימים אלה במסגרת מהלך של "תו תקווה ישראלית", כלים שמאפשרים למחנכים ולאנשי מעשה לפעול באופן יעיל יותר לטובת קידום החינוך לשתופות.

2 להפוך את המבט: מסע אל הישראליות (אולם נוידרפר)

עמית שלו, יוצר מדיה ותוכן
 סיפור המסע המרתק של היוצר הדוקומנטרי עמית שלו ומשפחתו, ברחבי החברה הישראלית כהשאה לפרויקט מדיה חברתי-חינוכי - "להפוך את המבט". על השימוש בווידיאו ויצירה משותפת ברשת כדי להניע מפגשים אותנטיים ומרגשים בין קבוצות שונות, לקדם תהליכים של חיבור ושיתוף, לבנות קרבה והקשבה, ולעודד שיח ואינטראקציה.

בין התבדלות להשתלבות: הקולות המשפיעים על החינוך החרדי (אולם נוידרפר)

בניהו טבילה, מפקח על יסודי בחינוך החרדי; **אתי בינדר**, מפקחת מחוז חרדי יסודי בנות; **שאל קסטלניץ**, מפקח מחוז חרדי יסודי בנים
 בהכוונת גדולי התורה, נוקטת החברה החרדית עמדה מתבדלת ביחס למדינה, מאז היווסדה. עמדה זו מתבטאת במידת השתלבות השתלבות בשוק העבודה, ביחס מסווג משירות צבאי ולאומי, ובהקפדה על תכנית לימודים התומכת בהתבדלות זו. עם זאת, בדור האחרון חלים שינויים, איטיים אך מתמשכים, בכל אחד מהנושאים האלה, הנעים בכיוון של השתלבות גוברת בחברה הישראלית, ומנגד, כתגובה, קהילות המקצינות את התבדלותן. השינויים מגיעים בדרך כלל מהשטח, בעוד עמדת גדולי התורה מורכבת.
 בדיון נעסוק בשינויים אלה מנקודות מבט חרדיות שונות.

3 כיצד השירה המדוברת יוצרת מהפכה תרבותית בעולמם של בני הנוער? (כיתה 12)

אסף שנהב, גלעד בלום, מקימי הספוקנוער
 סדנה דינמית מבית הספוקנוער. נפתח בהופעה חיה של ספוקן וורד נמשיך עם התנסות בכתיבה ובמה פתוחה, אליה כולם מוזמנים ואף אחד לא חייב.

מי בעל הבית? (כיתה 12)

מגי בן לולו, מנהלת תכניות יחד ואיתן (שנת שירות) של מרכז מעשה; **רנא גאנס זנלדין**, מנהלת אזור בתכנית נעורים
 במציאות הישראלית של שנת 2017 ישנן עדיין אוכלוסיות רבות המודרות מהמרחב הציבורי וממרכזי הכוח באופן שמבנה ומשמר פערים.
 בסדנה נברר כיצד, כארגונים חברתיים, נוכל להוביל שיח שייצר את המעבר מתחושת ההדרה לתחושת בעלות* ומדוע דווקא מהפך תודעתי זה משמעותי וחשוב לרכישת כלים ודרכי פעולה לקידום מאבקים חברתיים לשוויון.
 * בעלות - תודעה לפיה השתופות במשאבים ובמרכזי הכוח החברתיים, הכלכליים והתרבותיים אינה ניתנת בחסד אלא בזכות ברורה מאליה.

4 מערכת מרובדת, שפה אחת (כיתה 8)

רוחמה גבל־רדמן, מנהלת יסודות - המרכז לליבון ענייני תורה ומדינה, מכללת הרצוג
 איך מייצרים שפה אחת לדיון ערכי בין קומות שונות במערכת החינוך במרחב עירוני, במרחב בית הספר, בכיתה?
 בסדנה יוצג הרציונל של יסודות - המרכז לליבון ענייני תורה ומדינה, מכללת הרצוג, לפיו יש לפעול בשני שלבים, להמשיג כל רובד חינוכי (מחלקת החינוך, מנהלים, רכזים חברתיים-מחנכים, תלמידים) כדי לאפשר דיון המניע לשינוי מעשי ובר ביצוע, מייצר 'קודים' למרחב משותף ומציע כלים פדגוגיים. אופן ההדגמה בסדנה יבוצע על ידי הצגת קריקטורה המותאמת לנושאים כמו: מעגל ההסתה, מרחב הפייסבוק, התקשורת ותפקידיה, כיכר העיר, "חופש הביטוי" - אתגר ותקווה. בהתייחס לקריקטורה המוצגת נעורר דיון ושיח אחראי וביקורת.

מפופולריות ותוקפנות ברשת למודל מצמיחים (כיתה 8)

יוני צ'ונה, מייסד ומנכ"ל עמותת מצמיחים
 בסדנה יוצג מודל חדשני ומדיד שפותח במרכז מצמיחים - "נבחרת מצמיחים ברשת". מודל שנבנה תוך עבודת שטח ישירה עם עשרות אלפי תלמידים ואל מול אתגרי הרשת החדשים.
 הסדנה תכלול הדגמה של פיתוח סוג חדש של מנהיגות משרתת בקרב בני נוער, מנהיגות משתפת ומכלילה, כמענה לעלייתן של אליטות תוקפניות העושות שימוש שלילי ברשתות החברתיות.

5 יוצרים ביחד: מגבירים את הווליום לחיים משותפים בישראל (כיתה קרוגר)

מישל בן־שטרית, מנהל מח' ילדים, נוער וצעירים בחברה למתנ"סים; **אהוד לוין**, מנהל פרויקטים חינוכיים, המח' לילדים, נוער וצעירים
 איך מוזיקה יכולה להוות כלי חינוכי-חברתי המפגיש בין בני נוער ממגוון הקבוצות בחברה הישראלית?
 הסדנה תדגים זאת באמצעות הצגה והתנסות חווייתית-מוזיקלית, ובאמצעות הדגמה של מיזם יוצרים ביחד - מיזם חינוכי ארצי משותף של פורום דב לאוטמן עם החברה למתנ"סים, המפגיש בין בני נוער הפעילים ברשת מרכזי ווליום הארצית, בתהליך של כתיבה ויצירת מוזיקה משותפת.

לחיות ביחד: שפה חדשה לחיים משותפים בישראל (כיתה קרוגר)

ד"ר מירב נקר סדי, סוציולוגית ומרצה במסלול לחינוך בלתי פורמלי, מכללת בית ברל; **אהרון איראל לביא**, יזם חברתי וממייסדי מועצת הקבוצות והקהילות המשימתיות בישראל, ומיזם "הקהל" להקמת קהילות משימתיות בתפוצות
 המושגים המיוחסים לנושא "לחיות יחד" (בארץ ובעולם) מאופיינים בלשון חילונית-ליברלית כגון "רבי־תרבותיות" או "קבלת האחר". מושגים אלה אינם משקפים את עולם הערכים של הקבוצות הרבות המרכיבות את החברה הישראלית. ולכן, דומה לעיתים שעצם הניסיון ליצירת שיחה סביב הנושא "לחיות יחד", נקלע למבוי סתום. האם ניתן לחשוב על שפה או מושגים מורכבים ומכלילים יותר שיוכלו להוות בסיס מוסכם לדיון?
 בניסיון לענות על שאלה זו נפגשו, במשך שנה שלמה, נציגים מובילים מכל הקבוצות בחברה הישראלית למעבדה אנושית ראשונה וייחודית מסוגה. בסדנה יציגו שניים ממשתתפי מעבדה אנושית זו את המחשבות שעלו בקבוצה ואת השפה החדשה המתגבשת.

6 ארבע עונות: יוצאות מהמקלדת (חנות הספרים למדא)

ריקי סיטון, פרויקט חברותא, איילת השחר; **יפית חייקין**, תכנית ע.ת.י.ד. ישראל, החברה למתנ"סים; **נעם וידן**, תכנית משעולים, מכללת אורנים; **רנא ראבי**, רכזת חינוך חברתי חטיבת בניינים אלראזי ג'לג'וליה, דוקטורנטית בתחום הסוציולוגיה של החברה הערבית
 מפגש וירטואלי של ארבע נשים מארבעת השבטים שכותרות על סוגיות בנושאים שנויים במחלוקת.
 ארבע העונות החליטו לצאת מהמקלדת ולהזמין אתכם להיפגש איתן כדי לענות על השאלה האם נכון להיפגש דרך המשותף-המחבר? איך נוגעים במפריד? ואיך נכון לקיים שיח על אי-הסכמות.

לגדל את דור העתיד בחברה הערבית: בין המצוי לרצוי (חנות הספרים למדא)

חדיג'ה טאהא, מובילה תהליכי התפתחות ולמידה של מנהלי בתי ספר; **אינדירה ביאדסי**, מנהלת בית הספר וכפר הנוער הערבי אלסנדאניה; **חנאן אבו דלו**, מנהלת חטיבת בניינים במזרח ירושלים
 האתגרים של החינוך בחברה הערבית גדולים ומורכבים בכל היבט, אך יש מנהיגים חינוכיים שמצליחים להתמודד איתם וליצור איים של חינוך מצוין שמוביל להצלחה גדולה.
 חדיג'ה טאהא, אשת חינוך ומנחת מנהלים, משוחחת עם שתי מנהלות מובילות מהחברה הערבית על הדילמות, על הקשיים וגם על הצלחות שלהן, לרבות בירור המושג "דמוקרטיה" וחינוך לערכים דמוקרטיים.

7 "קרוסלה ישראלית" מפגש עם בני ובנות נוער ישראלים: ארגוני נוער, הדבר הבא (כיתה 7)

שלומי קסטרו, מנכ"ל מועצת ארגוני הילדים והנוער
 שיח פתוח עם בני ובנות נוער ממגוון ארגוני נוער ישראלים, על חוויותיהם מפעילותם בארגוני הנוער הפועלים באמצעות כלים חינוכיים ומקצועיים, ובתוך כך יוצרים לעצמם זהות והשתייכות לקבוצה ולקהילה.
 דרך השיחה עם בני הנוער, נבקש להצביע על ייחודיותם של ארגוני הילדים והנוער בישראל, ואפשרותם להציע לבני ובנות נוער מקום חיובי ורחב למפגש, שכולו סביב מעשה משותף, ובאמצעות העמקה בין תרבותית ואישית שמקדמת חיים משותפים בחברה הישראלית.

שונות אבל שוות מתכנית עירונית - לשינוי חברתי (כיתה 7)

שירלי רימון ברכה, מנהלת מינהל החינוך תל אביב יפו; **ד"ר שנית מזור**, מנהלת בית ספר היובל; **ניהאיה חמדאן יחיא**, מנהלת בית ספר אג'יאל ביפו
 העיר תל אביב יפו מהווה מודל לחינוך יצורני שוויוני המהנך לישראליות משותפת תוך מתן אפשרות וביטוי לכולם, כחלק מהסיפור השלם, לרבות המקומות בהם מתקיימים פערים תרבותיים ושפתיים.
 כיצד יוצרים קהילות אשר פועלות יחד הן מתוך הסכמה והן מתוך מחלוקת? באיזה אופן מאפשרים לצוותי מורים, תלמידים והורים להרגיש חלק מהסיפור השלם? מה הרוחמים בלימוד משותף? על שאלות אלה ועוד נעסוק בדיון זה.